

Jaarverslag over het jaar 2024
van de
Commissie Wetenschappelijke Integriteit
Universiteit Maastricht

Maastricht, 10 februari 2025

Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de "Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Maastricht" (hierna: Regeling) heeft een ieder het recht om schriftelijk een klacht in te dienen over een veronderstelde schending van de wetenschappelijke integriteit.

In artikel 4.8 van Regeling is bepaald dat de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (hierna: CWI) jaarlijks verslag dient uit te brengen van haar werkzaamheden aan het College van Bestuur (hierna: College).

Onderhavig jaarverslag heeft betrekking op de periode 1 januari 2024 tot en met 31 december 2024.

Samenstelling Commissie Wetenschappelijke Integriteit

Conform het bepaalde in artikel 4.1 van de Regeling vindt de benoeming plaats door het College. Hierbij streeft het College er, conform het bepaalde in voornoemd artikel onder g, naar een evenwichtige vertegenwoordiging vanuit de wetenschapsgebieden van de Universiteit Maastricht (hierna: UM). Op grond van het bepaalde in voornoemd artikel onder sub c vindt de benoeming plaats voor een periode van vier jaar en kan deze aansluitend verlengd worden voor eenzelfde periode.

De samenstelling van de CWI heeft er in 2024 als volgt uitgezien:

Van 1 januari 2024 tot en met 30 april 2024

Voorzitter : De heer prof. dr. J.A. Knottnerus
Leden : De heer prof. mr. B. de Witte
Mevrouw prof. dr. M.A. van Baak
De heer dr. J.P. Koenis

Van 1 mei 2024 tot en met 31 oktober 2024

Voorzitter : De heer prof. mr. B. de Witte
Leden : De heer prof. mr. J.A. Knottnerus
Mevrouw prof. dr. M.A. van Baak
De heer dr. J.P. Koenis

Van 1 november 2024 tot en met 31 december 2024

Voorzitter : De heer prof. mr. B. de Witte
Leden : Mevrouw prof. dr. M.A. van Baak
De heer dr. J.P. Koenis
De heer prof. dr. G.J. Dinant
Mevrouw prof. dr. M. Peters

De benoemingstermijn van de voorzitter De Witte loopt tot 1 januari 2026.

De leden Van Baak en Koenis zijn herbenoemd voor een periode van 1 januari 2024 tot en met 1 januari 2028.

De leden Peters en Dinant zijn benoemd voor een periode van 1 november 2024 tot 1 november 2028.

De CWI wordt ondersteund door een secretaris.

In de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 juni 2024 is de heer mr. R. Blezer secretaris van de CWI geweest. In de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 januari 2024 heeft de heer mr. J. Zonneveld van Vijverberg Advocaten & Adviseurs de heer Blezer tijdelijk gecomplementeerd ter aanvulling van voldoende deskundigheid en ervaring.

In de periode van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2024 is er officieel geen secretaris geweest, maar heeft mevrouw mr. M.A.M.J. Soons-Smeets de urgente secretariswerkzaamheden voor haar rekening genomen.

Verder wordt de CWI nog administratief ondersteund door een secretaresse.

De voltallige CWI is in 2024 negen keer bij elkaar gekomen.

Tijdens deze bijeenkomsten worden de lopende en in behandeling zijnde klachten besproken, alsmede relevante ontwikkelingen aan de UM en in het landelijk netwerk op het gebied van wetenschappelijke integriteit. Ook vindt er jaarlijks voortgangsoverleg plaats met de rector magnificus en de vertrouwenspersonen wetenschappelijke integriteit.

Procedure Commissie Wetenschappelijke Integriteit

Op grond van artikel 4.2 van de Regeling onderzoekt de CWI klachten, beoordeelt of de wetenschappelijke integriteit is geschonden en brengt daarover schriftelijk advies uit aan het College. Voorts kan de CWI op verzoek van het College een onderzoek verrichten en daarover advies uitbrengen zonder dat een klacht is ingediend.

In de artikelen 4.4 en 4.5 van de Regeling wordt de werkwijze en de procedure van de CWI omschreven.

Op grond van sub b van voornoemd artikel 4.4 wordt een klacht behandeld door de voorzitter en ten minste twee leden.

Om ontvankelijk te zijn moet de klacht gaan over wetenschappelijke integriteit, een medewerker of oud-medewerker van de UM betreffen, duidelijk omschreven zijn, en niet gaan om een kwestie die te lang geleden heeft plaatsgevonden.

Indien een klacht als niet-ontvankelijk wordt beoordeeld, wordt de klager hiervan op de hoogte gesteld en eindigt de behandeling. Er vindt dan geen melding plaats aan de beklagde(n) of het College.

Indien een klacht ontvankelijk is verklaard, wordt de beklagde(n) op wie de klacht betrekking heeft geïnformeerd alsmede het College en de betrokken faculteit. De beklagde(n) wordt in de gelegenheid gesteld een verweerschrift in te dienen.

Vervolgens gaat de CWI over tot het onderzoeken van de klacht. Een hoorzitting kan onderdeel uitmaken van het onderzoek. Tijdens een dergelijke hoorzitting kunnen beide partijen, hetzij in gezamenlijke aanwezigheid hetzij apart, hun standpunten mondeling toelichten en de CWI kan vragen stellen. Tijdens het onderzoek kan de CWI gebruik maken van expertise van benoemde ad hoc leden dan wel externe deskundigen.

Na het onderzoek stelt de CWI een advies op over de gegrondheid van de klacht en het al dan niet sprake zijn van schending van de wetenschappelijke integriteit. De CWI kan ook aandacht besteden aan aanvullende punten, die van diverse aard kunnen zijn. Zo kan de CWI aanbevelen artikelen terug te trekken, subsidiegevers te informeren,

aangifte te doen, maar ook observaties delen over de sfeer in de werkomgeving van betrokkenen.

De Commissie doet nadrukkelijk geen aanbevelingen met een arbeidsrechtelijk karakter.

Het advies van de CWI wordt vervolgens voorgelegd aan het College. Het College stelt een voorlopig oordeel vast inhoudende om het advies al dan niet over te nemen en welke maatregelen genomen dienen te worden indien de klacht gegrond is. Dit voorlopig oordeel wordt samen met het advies aan beide partijen gestuurd.

Als een van de partijen het niet eens is met het oordeel van het College, kan dit oordeel voor een 'second opinion' worden voorgelegd aan het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke integriteit (hierna: LOWI). Daar zal de klacht en de gevolgde procedure nogmaals worden bekeken.

Na de procedure bij het LOWI zal het College een definitief besluit nemen over de klacht.

In de hierboven genoemde verslagperiode heeft de CWI aandacht besteed aan zes casussen, die hieronder kort worden weergegeven. Voorts heeft de CWI de behandeling van een lopende klacht uit het voorafgaande verslagjaar 2023 voortgezet.

Er zijn geen andere casussen door de commissie behandeld noch zijn er andere aan de commissie voorgelegde zaken.

Adviesaanvraag 2023

Uit 2023 is één adviesaanvraag meegenomen naar onderhavig verslagjaar.

Adviesaanvraag

Het College heeft de CWI verzocht om advies uit te brengen in verband met geuite bezwaren ten aanzien van het onderzoek van een aan de UM gepromoveerde wetenschapper.

In het verslagjaar 2023 heeft de CWI, gelet op de complexiteit van deze casus, de deskundigheid van een expert ingewonnen. Na ontvangst van diens rapport is onderhavige klacht verder in behandeling genomen.

Advies aan het College

De commissie heeft het College geadviseerd om aanvullend nader onderzoek uit te voeren naar de oorspronkelijke data welke ten grondslag liggen aan het proefschrift alvorens er een besluit kan worden genomen over de vraag of er in het onderhavige geval al dan niet sprake is van een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit. Verder heeft de commissie het College de aanbeveling gedaan om de redacties van de publicaties van de betreffende artikelen te informeren, bij voorkeur door de beklagde en zo nodig door het College, zodat deze redacties kunnen beoordelen of het noodzakelijk is om de betreffende artikelen te rectificeren, te verbeteren dan wel in te trekken.

Besluit van het College

Het College heeft besloten om het advies van de CWI over te nemen in het aanvankelijk oordeel en de CWI verzocht om nader onderzoek uit te voeren.

Partijen hebben nog geen advies aan het LOWI gevraagd over dit oordeel.

Het nader onderzoek is nog in uitvoering en zal worden voortgezet in het verslagjaar 2025.

Casus 2023

Uit 2023 is één klacht, zijnde klacht 3 van het voorafgaande verslagjaar, meegenomen naar onderhavig verslagjaar.

Klacht 3

Klager stelt dat sprake is van een schending van de wetenschappelijke integriteit door beklagde bij het indienen van een projectaanvraag. Deze klacht heeft betrekking op twee artikelen waarvan klager stelt dat door beklagde niet juist is omgegaan met de toedeling van (co)auteurschappen. De klacht moet in samenhang worden gelezen met de klacht die klager een dag later tegen beklagde heeft ingediend. Deze tweede klacht heeft betrekking op de begeleiding van een promovenda aan de UM door klager en beklagde gezamenlijk en de verdeling van de rollen van promotor en co-promotoren in het kader van het doctoraat.

Advies van de CWI

De CWI heeft het College geadviseerd de klachten van klager ontvankelijk doch ongegrond te verklaren.

Voorlopig oordeel van het College

Het College heeft besloten het advies van de CWI over te nemen in het aanvankelijk oordeel.

LOWI-advies

Het LOWI:

I. verklaart het verzoek ongegrond

II. adviseert het College de klacht definitief ongegrond te verklaren.

Besluit van het College

Het College heeft besloten om het LOWI-advies over te nemen en conform dit advies te besluiten zoals het aanvankelijk oordeel luidt.

Casussen 2024

Om de anonimiteit van betrokken personen te waarborgen wordt in de beschrijving van de casus niet aangegeven welke faculteit of instituut het betreft.

Klacht 1

Klager stelt dat sprake is van een schending van de wetenschappelijke integriteit door beklagde doordat de bijdrage van klager als onderzoeker/wetenschapper onvoldoende wordt erkend in manuscripten.

Advies van de CWI

De CWI heeft het College gemotiveerd geadviseerd de klacht ontvankelijk doch ongegrond te verklaren, omdat beklagde heeft gehandeld in overeenstemming met het beleid dat is vastgesteld door het bestuur van de betreffende faculteit.

Voorlopig oordeel van het College

Het College heeft besloten het advies van de CWI over te nemen in het aanvankelijk oordeel.

Aan het einde van dit verslagjaar is nog onbekend of partijen het LOWI om advies hebben gevraagd over dit oordeel.

Klacht 2

Klager stelt dat sprake is van een schending van de wetenschappelijke integriteit door beklagde doordat de klager als maker van een bepaald(e) instrument/techniek onvoldoende door beklagde is erkend.

Advies van de CWI

De CWI heeft het College per klachtonderdeel gemotiveerd geadviseerd de klacht niet ontvankelijk te verklaren.

Sinds de eerste versie van dit/deze instrument/techniek heeft er doorontwikkeling plaatsgevonden en is uit onderzoek van de CWI gebleken dat klager in eerdere versies al niet meer vermeld wordt als maker. Hierdoor heeft de handeling die mogelijk een schending van de wetenschappelijke integriteit tot gevolg heeft al in een ver verkleeden plaatsgevonden en kan dit niet nu aan beklagde worden verweten. Derhalve is onderhavige klacht onredelijk laat ingediend.

Voorlopig oordeel van het College

Het College heeft besloten het advies van de CWI over te nemen in het aanvankelijk oordeel.

Aan het einde van dit verslagjaar is door het College aan de CWI kenbaar gemaakt dat klager het LOWI om advies heeft gevraagd over dit oordeel.

Klacht 3

Klager stelt dat sprake is van een schending van de wetenschappelijke integriteit door beklagde doordat beklagde ten onrechte het eerste auteurschap op een artikel claimt.

Advies van de CWI

De CWI heeft het College per klachtonderdeel gemotiveerd geadviseerd de klacht niet ontvankelijk te verklaren.

Vragen inzake auteursvolgorde vallen onder de materiële bevoegdheid van de CWI. De CWI is evenwel van oordeel dat de onderhavige klacht niet-ontvankelijk is omdat de betwisting buiten de bevoegdheid, zijnde de bevoegdheid over welke personen de CWI een oordeel mag geven, van de CWI valt. De CWI kan het gedrag van een oud-medewerker van de UM onderzoeken, maar enkel voor zover dit onderzoek betrekking heeft op de werkzaamheden ten tijde van het dienstverband aan de UM. In onderhavige klacht betreft de betwisting niet de periode waarin beklagde werkzaam was bij de UM, maar betreft het de meer recente handelingen van beklagde, geruime tijd na afloop van het dienstverband bij de UM.

Voorlopig oordeel van het College

Het College heeft besloten het advies van de CWI over te nemen in het aanvankelijk oordeel.

Aan het einde van dit verslagjaar is nog onbekend of partijen het LOWI om advies hebben gevraagd over dit oordeel.

Klacht 4

Klager stelt dat sprake is van een schending van de wetenschappelijke integriteit door beklagde door slechte begeleiding tijdens een promotieonderzoek met beëindiging van het promotietraject tot gevolg.

Daar de ingediende klacht niet voldeed aan de eisen zoals gesteld in artikel 4.5, sub b, van de Regeling is aan klager een hersteltermijn gegund. Aan het einde van dit verslagjaar loopt deze gegunde termijn nog.

De klacht vermeld onder 4 zal worden meegenomen naar het nieuwe verslagjaar 2025.

Verder zal de CWI in het nieuwe verslagjaar 2025 het (eventuele) LOWI-advies alsmede het definitieve besluit van het College met betrekking tot de klachten vermeld onder 1, 2 en 3 afwachten.

Overige werkzaamheden 2024

NRIN CWI-bijeenkomst op 26 maart 2024 in Utrecht

De voorzitter, lid Koenis en de secretaris zijn bij deze bijeenkomst aanwezig geweest.

Belangrijke aandachtspunten die uit deze bijeenkomst zijn meegenomen zijn:

- Bij sommige instellingen spreekt de voorzitter voorafgaand aan de klachtbehandeling separaat met klager en beklaagde, met name in het kader van verwachtingsmanagement.
- Bij complexe zaken worden soms aparte hoorzittingen gehouden voor diverse betrokkenen. De vraag is dan of betrokkenen ook (over en weer) moeten kunnen reageren op verslagen van hoorzittingen waarbij zij niet aanwezig waren. Er hebben daarvoor immers al twee schriftelijke rondes van hoor en wederhoor plaatsgevonden, en verdere voortzetting daarvan verlengt de procedure terwijl de commissie over de essentialia in de regel al uitputtend geïnformeerd is. Het heeft in elk geval de voorkeur om alleen als het niet anders kan gescheiden hoorzittingen te houden. en zoveel mogelijk te kiezen voor gezamenlijke hoorzittingen. Dat is de meest transparante aanpak en geeft maximaal inzicht in 'waar het wringt'.
- Aan een instelling rond een integriteitscasus, waarbij ook diverse geschillen op andere terreinen speelden, een gezamenlijke commissie van deskundigen ingesteld om de wetenschappelijke integriteit in samenhang met de andere aspecten te beoordelen. De voor- en nadelen daarvan zijn besproken.
- Vanuit een aantal CWI's wordt overwogen om een – juridisch – artikel te schrijven over de rol van advocaten/ gemachtigden in integriteitsprocedures.

Informatieverzoek

Een wetenschaps/onderzoeksjournalist, die de CWI om informatie verzocht over een bepaalde periode, heeft de betreffende jaarverslagen ontvangen.

Landelijke model klachtenregeling

Juridische zaken heeft de – nieuwe – landelijke modelregeling/ klachtenregeling

Wetenschappelijke Integriteit gedeeld met de CWI.

De CWI heeft een vergelijking gedaan met de huidige regeling alsmede de eigen regeling tegen het licht gehouden. De voorzitter zal de bevindingen van deze vergelijking verwoorden en ter kennis brengen van het College.

NRIN Annual Symposium "Shaping a positive Research Culture at Higher Education

Institutions: needs, opportunities and challenges" op vrijdag 25 oktober 2024 in Utrecht

Vanuit de CWI was er geen gelegenheid om aan deze bijeenkomst deel te nemen.

Algemene aanbevelingen aan het College van Bestuur

Nu in dit verslagjaar geen bestendigheid van de continuïteit van het secretarisschap is geweest, er een voorzitterswissel heeft plaatsgevonden en er nieuwe leden zijn aangetreden, is besloten om ten aanzien van dit verslagjaar geen algemene aanbevelingen te doen aan het College.

Slotwoord

Mede namens prof. dr. J.A. Knottnerus, prof. dr. Van Baak, dr. Koenis, prof. dr. G.J. Dinant en mevrouw prof. dr. M. Peters dank ik u van harte voor het door u in ons gestelde vertrouwen.

Voorts hecht ik eraan te benadrukken dat de CWI oud-voorzitter prof. dr. J.A. Knottnerus bijzonder veel dank is verschuldigd voor zijn inzet en voor zijn nauwkeurige analyses en inzichten.

Maastricht, 10 februari 2025
Prof. mr. B. de Witte
Voorzitter CWI UM